

do przygotowania takiego orzeczenia. Ten obowiązek oraz wyjaśnienie granic wpisu do elementu inicjatywy zmierzającej do uporządkowania Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO i zwrócenia uwagi na stan utrzymania poszczególnych miejsc. Działania te rozpoczęto w ramach Raportu Okresowego. W Europie został on sporządzony w latach 2003-2006.

W 2002 r. w czasie 26 sesji Komitetu przyjęto deklarację

budapeszteńską, w której określono cztery główne cele strategiczne. Do ich realizacji zobowiązane są zarówno Komitet i Centrum Światowego Dziedzictwa wraz z organizacjami doradczymi, jak i państwa-strony konwencji. Te cele to wzmocnienie wiarygodności Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO, utrzymanie i konserwacja miejsc światowego dziedzictwa, rozwój umiejętności i możliwości oraz

komunikacja społeczna (tzw. 4C: *credibility, conservation, capacity building i communication*). W tym roku dodano piąte C – *community*, podkreślając w ten sposób rolę mieszkańców i społeczności w ochronie dziedzictwa.

Kolejna, 32. sesja Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO odbędzie się w Quebecu (Kanada) w dniach 2-10 lipca 2008 r.

Katarzyna Piotrowska-Nosek

31ST SESSION OF THE UNESCO WORLD HERITAGE COMMITTEE

Already 851 sites representing exceptional universal merits have found themselves on the UNESCO World Heritage List, created upon the basis of the 1972 UNESCO convention on the protection of the world cultural and natural heritage. The decision-making body within the convention is the Committee.

The 31st session of the UNESCO World Heritage Committee was held on 23 June-2 July 2007 in Christchurch (New Zealand). More than 800 representatives of 184 convention member states, state institutions and NGOs attended the meeting.

The Committee decided to add to the UNESCO World Heritage List 22 new sites. It also

made an unprecedented decision to strike from the list the Arabian Oryx Sanctuary in Oman, due to a reduction of the terrain and the falling number of the antelopes.

The most important decision concerning world heritage sites in Poland pertained to the changed name of the Auschwitz Concentration Camp. According to the proposal made by the Committee the new name is now composed of two parts, the main component being: "Auschwitz Birkenau", followed by a description: "German Nazi concentration and death camp (1940-1945)". The Committee also accepted a pronouncement of the site's significance – a document describing the site and justifying its

inclusion on the List within the context of selected criteria.

All the sites are obligated to prepare a pronouncement defining their exceptional and universal merits. The purpose of this duty and the explanation of the limits of the entry are to introduce order into the UNESCO World Heritage List and to draw attention to the state of the preservation of particular sites. Those activities were inaugurated within the framework of the Regular Report in 2003-2006.

The 32nd session of the UNESCO World Heritage Committee will take place in Quebec (Canada) on 2-10 July 2008.

POWOŁANIE KOLEGIUM DORADCZEGO DS. OCHRONY ZABYTKÓW ARCHITEKTURY MODERNISTYCZNEJ W POLSCE

Stan budynków z okresu modernizmu budzi coraz większe zaniepokojenie. Przełomowym wydarzeniem było rozebranie warszawskiego Supersamu, mimo powszechnego uznania dla jego wartości architektonicznych. Należy przypomnieć, że Mazowiecki Wojewódzki Konserwator

Zabytków w ostatnim dniu swojego urzędowania w 2006 r. odmówił uznania Supersamu za zabytek, opierając się na opiniach biegłych i ekspertów. Stało się to w momencie, kiedy w Massachusetts Institute of Technology, jednej z najbardziej prestiżowych instytucji na świecie związanych

z architekturą, odbywała się wielka monograficzna wystawa projektów prof. Wacława Zalewskiego, współtwórcy tego budynku, a okładkę towarzyszącego jej katalogu zdobiło zdjęcie właśnie warszawskiego Supersamu.

Rozbiórka Supersamu uwiarydociła konieczność podjęcia

bezwzględnych działań w dziedzinie ochrony architektury XX w. Dlatego też dr Marcin Gawlicki, dyrektor Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków, powołał zespół, którego zadaniem jest wypracowanie reguł waloryzacji i ochrony architektury okresu modernizmu. Współpracę zadeklarowała sekcja polska DOCOMOMO (Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement). W celu usprawnienia i przyśpieszenia prac w tej dziedzinie postanowiono, że zespół nie będzie liczny, a w razie potrzeby na jego posiedzenia będą zapraszani inni eksperci. W skład zespołu weszli: dr Marcin Gawlicki, dyr. KOBiDZ, Tomasz Błyskorz, dyr. Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Gdańsku, prof. Andrzej K. Olszewski z Warszawy, dr hab. Jolanta Maria Sołtysik z Politechniki Gdańskiej, dr Jadwiga Urbanik z Politechniki Wrocławskiej i jednocześnie prezes sekcji polskiej DOCOMOMO, oraz prof. dr hab. Jakub Lewicki

z Warszawy, wiceprezes sekcji polskiej DOCOMOMO.

Szczególnie cenna jest obecność w gronie ekspertów prof. Andrzeja Olszewskiego, nestora badań nad architekturą polską XX w. i inicjatora wielu działań w tej dziedzinie podejmowanych w ubiegłych latach. Wśród uczestników zespołu dominują przedstawiciele ośrodka gdańskiego, co wiąże się ze strukturą KOBiDZ, oraz przedstawiciele sekcji polskiej DOCOMOMO.

Na pierwszym spotkaniu ustalono tryb działania zespołu: comiesięczne spotkania, intensywność działań. Za główny cel jego prac uznano opracowanie strategii ochrony budynków modernistycznych w Polsce, za najpilniejsze zadania – określenie reguł dokumentacji XX-wiecznych budynków oraz jednolitych kryteriów wartościowania architektury modernistycznej i dokonanie wyboru najcenniejszych budynków z tego okresu w poszczególnych regionach.

Spotkanie to zdominowała dyskusja nad dotychczasowymi

działaniami dokumentacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy sekcji polskiej DOCOMOMO. Postanowiono porównać dokumentację XX-wiecznej architektury prowadzoną przez różne instytucje oraz dotychczas stosowane wzorce kart dokumentacyjnych. KOBiDZ zobowiązał się do przygotowania szczegółowych danych dotyczących ewidencji zabytków modernistycznych w Polsce. Najbliższe posiedzenia poświęcone zostaną pracom nad ujednoczeniem reguł dokumentacji architektury modernistycznej oraz kryteriami jej oceny.

Powołanie zespołu ekspertów zajmującego się wypracowaniem reguł waloryzacji i ochrony architektury okresu modernizmu jest bardzo ważną inicjatywą, a jego członków czeka odpowiedzialne zadanie szybkiego opracowania wzorców dokumentacji i wartościowania licznych budynków z tego okresu, które obecnie często zagrożone są znacznymi przekształceniami lub rozbiórką.

Jakub Lewicki

THE ESTABLISHMENT OF THE ADVISORY BOARD ON THE PROTECTION OF HISTORICAL MONUMENTS OF MODERNISTIC ARCHITECTURE IN POLAND

The condition of buildings dating from the modernist period gives rise to increasing anxiety. A breakthrough event was the demolition of the Supersam shop in Warsaw despite universal recognition of its architectural merits. The decision was made at a time when the Massachusetts Institute of Technology, one of the most prestigious institutions associated with architecture in the world, was holding a one-man show of projects by Prof. Waclaw Zalewski, the co-author of the Supersam building.

The above-mentioned demolition accentuated the necessity of urgent steps concerning the

protection of twentieth-century architecture. This is the reason why Dr. Marcin Gawlicki, director of the National Heritage Board of Poland, set up a team entrusted with the task of preparing rules for the valorisation and protection of architecture from the modernist period. The Polish section of DOCOMOMO (Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement) declared its willingness to cooperate.

The first meeting established the course of the team's activity. The prime objective is to be the preparation of a strategy of

protecting modernist buildings in Poland, frequently threatened with considerable redesigning or demolition. The most urgent tasks include defining the rules of the documentation of twentieth-century buildings and uniform criteria of appraising the worth of modernist architecture, together with a selection of the most valuable edifices from this period in particular parts of the country. The next session will deal with uniform rules of documenting modernist architecture and the criteria of its assessment.